

طرح درس کتاب «پسری که با برگ موز فوتبال راه انداخت»

نویسنده‌ی طرح: آرش بذرافشان

گروه سنی: پایه چهارم تا ششم دبستان - سطح ۲ و ۳ *

موضوع: امید در شرایط دشوار، قدرت بازی و ورزش در ایجاد دوستی و همبستگی، زندگی کودکان پناهنده و چالش‌هایشان، اتحاد و همدلی

پسری نوجوان به نام دئو، اهل آفریقای شرقی در جریان فرار از خانه و کشورش، از خانواده‌اش جدا افتاده است. او به تنهایی در کمپ پناهندگان زندگی می‌کند. با کمبود منابع در کمپ، پسران نوجوان، دسته‌هایی تشکیل داده‌اند تا آنچه را نیاز دارند، با قلدری از دیگر بچه‌ها بگیرند. رهبر یکی از این دسته‌ها به نام رمی، توپی را که دئو با برگ‌های موز برای خود ساخته، از او می‌گیرد. سپس یکی از روزها...

اهداف:

- کودک پتانسیل بازی و همکاری را، برای بوجود آوردن پیوند و رفع اختلاف بین انسان‌ها، درک کند.
- کودک با زندگی یکی از افرادی که برای ایجاد تغییر در دنیا و ایجاد پیوند بین مردمان تلاش کردند، آشنا شود.

ابزار مورد نیاز:

- عکس‌های اسکن شده کتاب پسری که با برگ موز فوتبال راه انداخت (برای پخش روی تلویزیون)
- نقشه آفریقا (ضمیمه شده به طرح درس)
- عکس و کلیپ مربوط به توپ ساخته شده با طرح درس (ضمیمه شده به طرح درس)
- کاربرگ کار در خانه (به تعداد نفرات کلاس)
- مداد سیاه (به تعداد نفرات کلاس)
- پاک‌کن و تراش (به تعداد گروه‌ها)
- کاغذ A3 (به تعداد گروه‌ها)
- مدادرنگی (به تعداد گروه‌ها)

اجرای طرح:

بحث و گفتگوی پیش از قصه گویی:

دانش آموزان را به گروه‌های ۳ نفره تقسیم کنید.

نقشه قاره آفریقا (ضمیمه شده به طرح درس) را روی تلویزیون نمایش دهید و درباره‌ی جغرافیای طبیعی آن (رود نیل (طولانی‌ترین رود جهان)، یا حیوانات متنوع قاره آفریقا و...) توضیحی کوتاه بدهید.

با کمک متن مربوط به نقشه، به ویژگی‌های مهم قاره آفریقا (رنگ پوست، جنگ، فقر) اشاره‌ای کوتاه کنید. موقعیت کشور تانزانیا (و بروندي) را روی نقشه مشخص کنید و توضیح دهید که داستان براساس واقعیت نوشته شده است.

پیشنهاد می‌شود این گفتگو را با کمک پرسش و پاسخ پیش ببرید تا جذابیت بیشتری برای دانش آموزان ایجاد شود.

اجرای قصه گویی:

داستان را با نشان دادن تصاویر آن، برای بچه‌ها تعریف کنید.

می‌توانید در موقعیت‌های مختلفی، مانند زمانی که رمی بند را برمی‌دارد، از بچه‌ها بخواهید که بگویند اگر جای دئو بودند چه احساسی داشتند. به آن‌ها کمک کنید که احساس خود را بیان کنند و بگویند که چه کاری انجام می‌دادند و چرا.

بحث و گفتگوی پس از قصه گویی:

می‌توانید برای پیش بردن گفتگو از پرسش‌های زیر استفاده کنید:

- اسباب بازی محبوب دئو چه بود؟ چه اتفاقی برای آن افتاد؟
- در داستان چند کلمه به زبان مردم کشور بروندي گفته شد.
- آیا می‌دانید معنی این کلمه‌ها چیست؟ (در انتهای کتاب، معنی بعضی از کلمات مربوط به زبان مردم بروندي که در داستان مورد استفاده قرار گرفته‌اند، آورده شده است.)

کلمه‌ها را یکی یکی روی تابلو بنویسید و از بچه‌ها بخواهید معنی کلمه‌ها را بگویند. می‌توانید از دانش آموزان بخواهید که بگویند هر کلمه در کجای داستان مورد استفاده قرار گرفت. (اگو؛ بله؛ اجو؛ فردا؛ گندا؛ برو؛ هوجی؛ بیا بازی کنیم؛ مواراموتسه؛ می‌خواهی بازی کنیم؟؛ یوبو؛ الان؛ یوراییزی؛ کارت خوبه.)

○ پس از پایان بازی، هنگام رفتن به کلبه‌ها، رمی به دئو چه گفت؟ چه چیزهایی برایش تعریف کرد؟ دئو به رمی چه گفت؟

○ چه چیزی باعث شد وضعیت اردوگاه تغییر کند؟ چرا؟

○ (سؤال گروهی) چرا دئو وقتی بزرگ شد تصمیم گرفت مربی فوتبال شود؟

پس از این گفتگو کلیپ ساخت توپ با برگ موز و عکس‌های مربوط به آن را نمایش دهید.

فعالیت پس از داستان:

طراحی یک اردوگاه

به دانش آموزان بگویید:

«در اردوگاه افراد مختلفی، مانند پیرمردان و پیرزنان، کودکان، افراد بزرگسالی که هر کدام شغلی داشته‌اند و حالا آنجا

بیکار هستند، مادران و بچه‌های نوزادشان و... زندگی می‌کنند. (روی وایت برد نام این دسته‌ها را بنویسید.) فرض کنید شما از مسئولان اردوگاه هستید و می‌خواهید اردوگاهی ساده و مناسب طراحی کنید و بسازید.

در مرحله اول نیازهای هر اردوگاه را در نظر بگیرید و نقشه‌ای مناسب برای اردوگاه بکشید. مثلاً در نقشه‌تان باید جایی برای چادرهای اردوگاه، سرویس‌های بهداشتی، آشپزخانه، چاه آب و... باشد. چیزهای دیگر را هم بنا به نظر خودتان می‌توانید اضافه کنید؛ اما بدانید آنجا اردوگاه است و شما پول بسیار کمی در اختیار دارید. می‌توانید در نظر بگیرید که در نزدیکی اردوگاه دهکده‌ی کوچکی نیز وجود دارد.

سپس به این فکر کنید که چه ایده یا پیشنهادهایی می‌توانید بدهید که فضای اردوگاه را مطلوب‌تر کند؟! مثلاً می‌توانید بگویید در این مکان،

شب‌ها فلان کار انجام شود یا پیرمردها در فلان ساعت، فلان کار را انجام دهند و یا ...

چه پیشنهادهایی می‌توانید بدهید که با کمترین هزینه یا حتی بدون هزینه، وضع زندگی مردم، روحیه و امید ساکنان

اردوگاه، بهتر شود؟ می‌توانید این پیشنهادهای کنار نقشه یا روی یک برگه‌ی جدا بنویسید و تحویل دهید.»

در نهایت هر گروه نقشه پیشنهادی خود را روی کاغذ A3 طراحی می‌کند و همراه با برنامه‌های پیشنهادی‌اش تحویل می‌دهد.

کاربرگ کار در خانه

سؤالات کاربرگ کار در خانه یک و دو (ضمیمه شده به طرح درس) را برای دانش آموزان بخوانید و آن را توضیح دهید. سپس به هر دانش آموز یکی از این دو کاربرگ را تحویل دهید و از آن‌ها بخواهید پاسخ سؤال را جلسه بعد همراه خود بیاورند.

